

Zasady bezpiecznego stosowania leków

Mgr farm. Bernadetta Kopera
(specjalista farmacji klinicznej)

Podstawowe reguły bezpiecznego stosowania leków

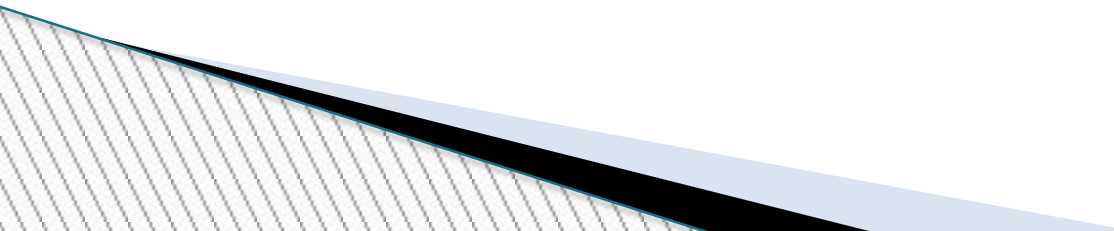
- ✓ Przestrzegaj zaleceń dotyczących przyjmowania leków.
- ✓ Kontrola właściwego stosowania zapewnia pacjentowi bezpieczeństwo i skuteczność prowadzonej terapii.
- ✓ Błędy popełniane podczas przyjmowania leków, mogą mieć poważne konsekwencje zdrowotne.

Zalecenia przed/po wizycie u lekarza

- ✓ Przygotuj aktualną listę leków. Poinformuj też o alergiach
- ✓ Postaraj się zapamiętać wszystkie zalecenia podczas wizyty u lekarza lub poproś o zapisanie
- ✓ Czytaj ulotki leków (zwłaszcza przed zastosowaniem nowego leku), nie wyrzucaj ich.

Przyjmuj przepisany lek zgodnie z zaleceniami terapeutycznymi:

- ✓ regularnie, wg schematu dawkowania
 - ✓ o określonej porze dnia,
 - ✓ w określonej częstotliwości, (3xdz ≠ 1x3)
-

Przyjmuj przepisany lek zgodnie z zaleceniami terapeutycznymi c.d

- ✓ w określonej dawce (nie zwiększaj ani nie zmniejszaj jej samodzielnie),
- ✓ tak długo jak zalecił lekarz (nie skracaj lub nie wydłużaj terapii),
- ✓ na czczo (ok 1–0,5h przed posiłkiem)/z posiłkiem,
- ✓ nie przerywaj terapii bez konsultacji z lekarzem

Przyjmuj przepisany lek zgodnie z zaleceniami terapeutycznymi:

- ✓ Nie popijaj leków alkoholem, mlekiem, kawą, herbatą, sokiem grejpfrutowym.
- ✓ Nie rozgryzaj i nie dziel powlekanych tabletek, zwłaszcza tych o przedłużonym działaniu/ modyfikowanym uwalnianiu

Zdj. Źródło: focus.pl, estrefazdrowia.pl

Przechowywanie leków

Przechowuj leki zgodnie z zaleceniami producenta (temp. pok. $<25\text{ }^{\circ}\text{C}$, lodówka $2\text{--}8\text{ }^{\circ}\text{C}$, chroń przed słońcem) i tylko w oryginalnych opakowaniach (nie odcinaj blistrów, nie wyrzucaj ulotek)

- ✓ Nie stosuj przeterminowanych leków, nie wyrzucaj ich do śmieci (zwróć do apteki , w której jest kosz przeznaczony do tego celu)

Porady przy długotrwałym stosowaniu leków

- ✓ Stosuj kasetki z przegródkami na poszczególne pory dnia/ dni tygodnia.
- ✓ Dostępne są aplikacje przypominające o porach przyjmowania leków
- ✓ Prowadź dzienniczek samokontroli (ciśnienie, pomiar cukru, cholesterolu)

Kupuj leki tylko w aptece!

- ✓ Fachowa porada
- ✓ Kontrolowane warunki przechowywania leków
- ✓ Leki od sprawdzonych dostawców/hurtowni farmaceutycznych (zmniejszone ryzyko zakupu leku sfałszowanego)

Zdj. Źródło: metro.gazeta.pl

Reakcje niepożądane a leki

zgłoś to

do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych
Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Jeśli zauważysz niepokojącą reakcję organizmu po zażyciu leku, zgłoś działanie niepożądane lekarzowi, farmaceutyce lub przez stronę internetową

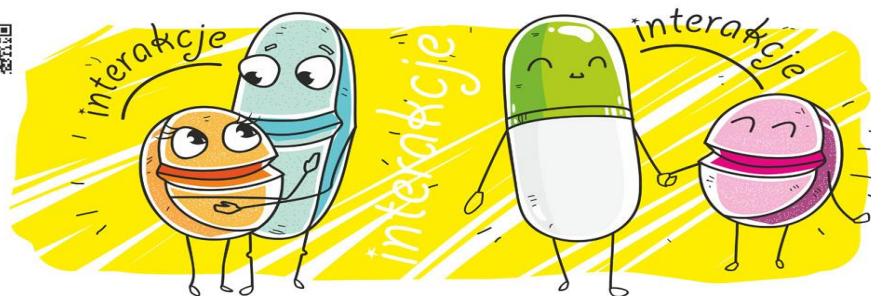
*[www.urpl.gov.pl/produktylecznicze/monitorowaniebezpieczens
twalekow/zglosdzialanieniepozadane](http://www.urpl.gov.pl/produktylecznicze/monitorowaniebezpieczens
twalekow/zglosdzialanieniepozadane)*

Zdj. Źródło: echokamienia.pl

Interakcje leków

interakcjelekow.blogspot.com

- ✓ Leki mogą też wchodzić w interakcje ze składnikami pożywienia, między sobą, z alkoholem. W efekcie ich działanie może ulec modyfikacji: osłabieniu, opóźnieniu, nasileniu, przyspieszeniu lub wystąpieniu nieoczekiwanego działania.
- ✓ Witaminowo–mineralne preparaty i ziołowe suplementy diety mogą zaburzać wchłanianie leków. Nie zażywaj ich razem!

Istotne interakcje leków z sokiem grejpfrutowym

- ✓ Leki stosowane w NT, ChNS np. blokery kanałów wapniowych: Nitrendypina, (bradykardia, ból głowy, hipotonia ortostatyczna)
- ✓ Leki stosowane w zaburzeniach lipidowych: Simvastanol (ból mięśni, zmęczenie, świąd skóry)
- ✓ Immunosupresanty np. Cyklosporyna (sandimmun) u pacjentów po przeszczepie (drgawki, miopatie, drżenie kończyn)

Interakcje leków z żywnością

- ✓ Błonnik + preparaty żelaza, Digoksyna (↓wchłanianie)
- ✓ Herbata + preparaty żelaza (↓wchłanianie)
- ✓ Bogatotłuszczowy posiłek + teofilina (↑wchłanianie– ból głowy, przyspieszony rytm serca)

Interakcje leków z żywnością c.d.

- ✓ Acenocumarol + produkty bogate w wit. K. (zielone warzywa brukselka, szpinak, brokuły, kapusta) osłabione działanie leku
- ✓ Bloker kan. Ca (amlodypina) + sok grejpfrutowy (obrzęki, bóle głowy, hipotonia ortostatyczna)
- ✓ Acenokumarol + witamina E = ↑ ryzyko krwawień

Interakcje leków z żywnością c.d.

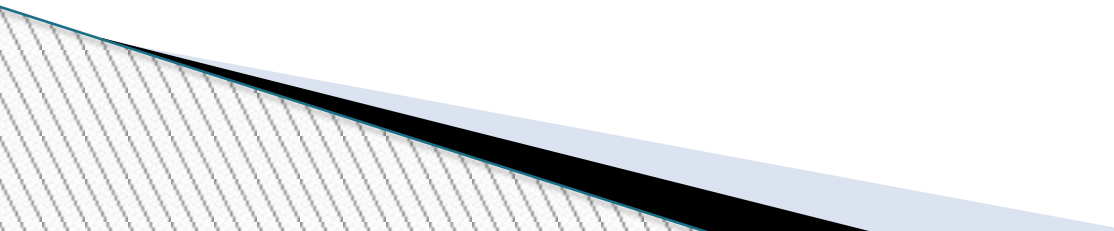

zdj. źródło: makelifefit..pl

Interakcje leków z żywnością c.d.

- ✓ Lukrecja + furosemid = ↓ stęż. K^+
(zaburzenia rytmu serca, osłabienie, skurcze mięśni)
- ✓ Lukrecja + digoksyna = nasilenie działania leku, nadmierne zwolnienie rytmu serca, zaburzenia rytmu serca
- ✓ Cipronex + przetwory mleczne (↓ działanie)

Interakcje leków z żywnością c.d.

- ✓ Miłorząb + ASA/klopidogrel (Plavix) ↑ ryzyko krwawień
 - ✓ Dziurawiec + środki antykoncepcyjne (↓ skuteczności)
 - ✓ Przetwory mleczne + hormony tarczycy = ↓ działanie
-

Stosowanie leków fototoksycznych

Odczyny fototoksyczne

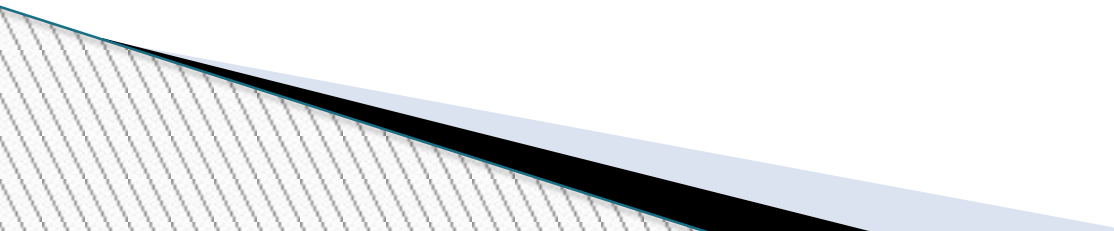
- ✓ uszkodzenie struktur komórkowych przez wolne rodniki uwalniane przez związki chemiczne zawarte w leku.
- ✓ Pojawiają się od kilku minut do kilku godzin po ekspozycji na promieniowanie na odstępniętych częściach ciała.
- ✓ Przypominają oparzenia i zazwyczaj ustępują po usunięciu czynnika wywołującego.
- ✓ Dotyczą większości osób.

Stosowanie leków fotoalergiczných

Odczyny fotoalergiczne

- ✓ Powstają u osób predysponowanych
- ✓ Pojawiają się po 24–48 godzinach i mają podłoże immunologiczne.
- ✓ Zmiany mają charakter wyprysku kontaktowego, któremu może towarzyszyć świąd.
- ✓ Pomimo usunięcia czynnika światłouczulającego, nadwrażliwość na promieniowanie może się utrwalić.

Przykłady leków mogących wywołać reakcje fototoksyczne i fotoalergiczne

- ✓ Antybiotyki: tetracyklina, doksycyklina
 - ✓ Fluorochinolony: ciprofloksacyna, lewofloksacyna
 - ✓ L. antyarytmiczne: amiodaron (Cordarone, Opacorden), chinidyna(Quinidine Sulfate)
-

Przykłady leków mogących wywołać reakcje fototoksyczne i fotoalergiczne c.d.

- ✓ statyny: simvastatyna (Zocor, Vasilip), atorwastatyna (Tulip, Atoris, Sortis, Atrox, Torvacard)
- ✓ Fibraty: fenofibrat (Grofibrat, Lipanthyl)
- ✓ L. przeciwgrzybicze: itrakonazol (Itragen, Trioxal, Orungal)
- ✓ L. moczopędne: furosemid, hydrochlorotiazyd,

Przykłady leków mogących wywołać reakcje fototoksyczne i fotoalergiczne

c.d

- ✓ Retinoidy: izotretynoina
- ✓ L. przeciwpadaczkowe: fenytoina (Phenytoinum WZF)
- ✓ TLPD: amitryptylina (Amitriptylinum VP),
- ✓ NLPZ: ketoprofen, ibuprofen, naproksen, piroksykam
- ✓ L. przeciwcukrzycowe: metformina (Siofor, Formetic, Metformax, Glucophage)

Przykłady leków mogących wywołać reakcje fototoksyczne i fotoalergiczne c.d.

- ✓ Leki hormonalne: estradiol, progesteron
- ✓ Sulfonamidy: sulfametoksazol (Bactrim, Biseptol)
- ✓ L. przeciwhistaminowe: cetyryzyna (Amertil, Alrtec), loratadyna (Aleric, Claritine, Flonidan, Loratan)
- ✓ Zioła: dziurawiec, ruta, arcydzięgiel, rumianek

Bibliografia:

- ✓ M. Stolarczyk ,Zasady bezpiecznego stosowania leków,
- ✓ A.M. Dworakowska, A. Aniszewska, M. Kozłowska–Wojciechowska, Możliwości wspierania pacjenta w przestrzeganiu zaleceń terapeutycznych, Farmacja polska,
- ✓ dr n. med. A. Staniszevska, dr n. med. D. Olejniczak, dr n. med. E. Gąsińska, Abecadło lekowe,
- ✓ dr n. przyr. mgr farm K. Adamkowski, Interakcje leków z żywnością, Aptekarz Polski,
- ✓ M.Jarosz, K.Wolnicka, Leki a żywność,
- ✓ K. Korzeniowska, A. Jabłeczka, Interakcje leków z pożywieniem,
- ✓ A. Neumann–Podczaska, S.Kropińska, T.Trzmiel, M.Pawlaczyk, Stosowanie leków fototoksycznych i fotoalergiczných a fotoprotekcja u osób starszych,
- ✓ dr n.farm. P.Mączka ,Interakcje leków i kosmetyków ze słońcem, Farmacja praktyczna,

Dziękuję za uwagę!

